

S POTÁPĚČSKÝMI BRÝLEMI A ŠNORCHLEM DO KAMENICE

Text a foto Michal Černý

KAMENICE MÁ VELMI ČISTOU VODU, KTEROU MAJÍ RÁDY RYBY. PROTO MŮŽETE NA ŘECE NARAZIT NEJEN NA VODÁKY A RYBÁŘE, ALE TAKÉ NA POTÁPĚČE. PODVODNÍ FOTOGRAFOVÉ A POZOROVATELÉ SI TU PŘIJDOU NA SVÉ. POKUD NEJSTE POTÁPĚČEM, NEVADÍ – KOUKAT NA KRÁSNÉ RYBY MŮŽETE I S BRÝLEMI A ŠNORCHLEM.

OSÍDLENEC KYSELÝCH VOD

Siven americký (*Salvelinus fontinalis*)

Je u nás nepůvodním druhem, který sem byl uměle vysazen. A to hlavně proto, že siven je schopný se přizpůsobit kyselým vodám. Svým vzhledem připomíná našeho pstruha potočního, je zde ale dost rozlišovacích znaků. Na první pohled je možné si všimnout bílého lemování na břišních a řitních ploutvích, na hřbetu je pak jasně viditelné bílé mramorování, které níže na těle přechází v tečky, břicho má načervenalou barvu.

PŘÍSKOKY PO DNĚ

Vranka obecná (*Cottus gobio*)

Najít tuto ryбку ve vodě není vůbec jednoduché, většinou totiž měří jen několik centimetrů. Navíc má tak skvělé maskování, že prakticky splývá se dnem. Moc se nepohybuje a většinou je ještě schovaná pod kameny. Pokud se však dobře koukáte, tak nějakou vranku v Kamenici určitě objevíte. Tato ryбка není dobrým plavcem a spíše se pohybuje krátkými přískoky po dně, což je dáno hlavně chybějícím plynovým měchýřem.

RYBK A S VOUSKY

Mřenka mramorovaná (*Barbatula barbatula*)

I tato ryбка byla dříve v našich vodách hojně rozšířena, dnes je však poměrně vzácná. Stejně jako vrance jí chybí plynový měchýř, a proto se pohybuje pouze po dně, kde se díky svému variabilnímu zbarvení velmi dobře maskuje. Tělo má dlouhé protáhlé a okolo úst jsou tři páry hmatových vousků.

Kamenice pramení v Jizerských horách a v Podspálově u Železného Brodu se vlévá do Jizery. Délka toku je sice pouze něco málo přes třicet šest kilometrů, přesto měla Kamenice velký význam při osidlování a průmyslovém rozmachu regionu. V údolí Kamenice se rozvíjelo hlavně tkalcovství a sklářství, a to i díky železnici, která řeku prakticky celou kopíruje. Řeku, která je čím dál oblíbenější u potápěčů.

No, ono slovo potápění v souvislosti s Kamenicí může působit kvůli malé

hloubce trochu komicky... ale i když ve většině úseků je hloubka jen několik desítek centimetrů, najdeme tu díky přírodním tůňm a uměle vybudovaným jezům i několik hlubších míst. Ani v nich ale maximální hloubka nepřesáhne tři metry.

Proč se zde tedy vůbec potápět? Jednoznačně kvůli rybám! Jedná se o takzvaný horní úsek vodního toku neboli pstruhové pásmo. Můžeme tady najít ryby, které v žádné přehradě, rybníku ani zatopeném lomu nenajdeme.

Již podle názvu pásma je jasné, že to budou především pstruzi, a to hlavně takzvaní „potočáci“.

Pokud budete chtít žít v řece vidět na vlastní oči, není nic jednoduššího, než se sem vydat. Nebude ani vadit, že nejste certifikovanými potápěči, k pozorování ryb vám budou stačit potápěčské brýle a šnorchl. Z důvodu celoročně nízké teploty vody v řece je však určitě dobré vybavit se alespoň neoprénem, abyste v chladné vodě chvíli vydrželi.

Nejlepší místa pro pozorování ryb

ZVĚDAVÁ RYBA

Lipan podhorní (*Thymallus thymallus*)

Tato stříbřitá ryba dorůstá zhruba 50 centimetrů. Jejím typickým znakem je pestře zbarvená velká hřbetní ploutev, která připomíná plachtu a lipan ji umí nádherně vypnout. Lipani jsou nejdříve trochu plašší, ale pokud si v klidu lehnete na dno a chvíli počkáte, zvědaví lipani připlují až k vám. Dokáží nádherně pózovat před objektivem fotoaparátu. I tato ryba má jako hlavní zdroj potravy larvy vodní hmyzu, které vyhledává na dně, vlastně nasává obsah dna řeky a písek pak zpět vyplivuje, což je krásně vidět na fotografiích.

najdete na Bohuňovsku v části obce Jesenný. Sem se můžete vydat třeba vlakem, a díky tomu projedete i velkou část údolí Kamenice. Vhodná místa pro vstup do řeky najdete mezi mostem a jezem, nebo přímo pod jezem – tam se dostanete, pokud od nádraží přejdete most a hned za ním se dáte doprava. Další vhodné místo pro pozorování se nachází půl kilometru proti proudu řeky za dalším mostem, kde je i hlubší tůňka.

Když už se vydáte do tohoto krásného koutu našeho kraje, spojte svůj výlet třeba s návštěvou Bozkovských dolomitových jeskyní, které se nacházejí jen kousek od řeky. Nebo můžete navštívit sklářskou huť akademického malíře Zdeňka Petra, nacházející se naproti železniční stanici Jesenný. Vidět můžete tradiční ruční výrobu stolního skla a expozici skleněných artefaktů v přílehlé galerii. Sklářství totiž patří mezi původní průmysl, který je s řekou velmi úzce spojen. ■

SYMBOL ČISTOTÉ VODY

Pstruh obecný potoční (*Salmo trutta fario*)

Patří do čeledi lososovitých a je symbolem pro čistou vodu. Poznáte ho poměrně jednoduše, v řekách je pro něj typické žluté zbarvení s velkým množstvím velkých černých a červených teček. Pstruzi loví hlavně v proudu, kde se menší jedinci živí larvami vodního hmyzu a větší jedinci pak i drobnějšími rybkami. Když pstruzi odpočívají, najdete je ukryté pod kamennými převisy a klenutými břehy. Pokud se budete pohybovat pomalu, dostanete se k nim prakticky na dotek.

MINIKAPŘÍK Z POTOKŮ

**Střevle potoční
(*Phoxinus phoxinus*)**

Patří mezi kaprovité ryby, ale dorůstá maximální velikosti deseti centimetrů. Střevle u nás dříve bývala velmi rozšířená, ale z důvodu znečišťování vody se její počty v řekách velmi snížily. To se naštěstí dnes už změnilo a její počty se opět zvyšují. Po většinu roku má střevle nevýrazné stříbrnohnědé zbarvení, ale v době tření se samci velmi pestře zbarví a jejich těla doslova hrají všemi barvami.

